Sonraíocht Nua

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

71	

Uimhir Iarrthóra

StudentBounty.com

General Certificate of Secondary Education
2010

Foghlaim don Saol agus don Obair: Modúlach

Aonad 4

Forbairt Phearsanta

[GLW51]

GLW51

DÉARDAOIN 13 BEALTAINE, IARNÓIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.
Tá an t-iatán (ina bhfuil Foinse A) le húsáid do Cheisteanna **4** agus **5** i Rannán B.
Freagair **gach** ceist ar an pháipéar seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don pháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
Marc Iomlán	

6011.09

www.StudentBounty.com

Rannán A

Freagair **gach** ceist sa rannán seo.

Baineann an cheist seo le riosca a aithint, a mheas agus a bhainistiú.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

1 **(a)** Ainmnigh tairbhe **amháin** as cairdeas maith a bheith agat.

____ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh fáth **amháin** a mbeadh caidreamh collaí faoi aois ag daoine óga.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh buntáiste **amháin** do dhuine óg as staonadh ón chaidreamh collaí.

____

____

____

____ [2]

www.StudentBounty.com

Baineann an cheist seo le coincheap an duine féin.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

2 **(a)** Ainmnigh dóigh **amháin** arbh fhéidir le duine óg a fhéinmhuinín a fheabhsú.

____ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh toradh **amháin** a d'fhéadfadh a bheith ag claonadh gnéasach ar fhéinmhuinín an duine.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh dóigh **amháin** ar féidir le piaraí dul i bhfeidhm go dearfach ar shaol duine óig.

____

____

____

____ [2]

www.StudentBounty.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Baineann an cheist seo le róil agus le freagrachtaí tuismitheoireachta a thuiscint.

3 **(a)** Ainmnigh **dhá** earra atá riachtanach le haghaidh naíonán nuabheirthe.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** dhóigh a bhféadfadh tuismitheoirí cuidiú le scileanna sóisialta páiste a fhorbairt.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** fhadhb a d'fhéadfadh a bheith ag tuismitheoir atá ag tógáil páiste a bhfuil drochshláinte air.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

www.StudentBounty.com

Rannán B

Freagair **gach** ceist sa rannán seo.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

4 Léigh **Foinse A** agus úsáid í le cuidiú leat an cheist seo a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** fháth le cosc a chur ar fhógraí le haghaidh bia beagmhaitheasa le linn cláir teilifíse do pháistí.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(b) Tagairtí do **Foinse A agus** do d'eolas féin in úsáid agat, mínigh an dóigh a bhféadfadh an murtall dul i bhfeidhm go mothúchánach agus go sóisialta ar dhaoine óga i dTuaisceart Éireann.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

______________________________ [6]

www.StudentBounty.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

5 Tagairtí do **Foinse A agus** do d'eolas féin in úsáid agat, meas ról an mhearbhia mar rogha stíl mhaireachtála inár sochaí.

[10]

www.StudentBounty.com

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

www.StudentBounty.com

Permission to reproduce all copyright material has been applied for.
In some cases, efforts to contact copyright holders may have been unsuccessful and CCEA will be happy to rectify any omissions of acknowledgement in future if notified.

www.StudentBounty.com

Sonraíocht Nua

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education

2010

Foghlaim don Saol agus don Obair: Modúlach

Aonad 4

Forbairt Phearsanta

[GLW51]

GLW51

DÉARDAOIN 13 BEALTAINE, IARNÓIN

FOINSE A

www.StudentBounty.com

Iatán: Forbairt Phearsanta

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5

FOINSE A

Aineolas daoine óga ar thionchar bia beagmhaitheasa

Dar le suirbhé a rinne an British Heart Foundation in 2008, tá an chuid is mó de na daoine óga sa RA aineolach ar an dochar tromchúiseach is féidir le bia beagmhaitheasa a dhéanamh dá sláinte.

Fuair an suirbhé amach nach raibh a fhios ag 73% de pháistí ó 8 – 15 bliana go dtiocfadh saol níos giorra a bheith acu mar thoradh ar bhia beagmhaitheasa a ithe. Ghlac 1100 páiste páirt sa suirbhé.

Ina áit sin, shíl 45% díobh gurbh iad na hiarmhairtí is measa a d'fhéadfadh tarlú go gcuirfeadh siad meáchan suas, go mbeadh fadhbanna fiacla acu, go mbeadh spotaí acu nó nach mbeadh dúil ag daoine iontu.

Bhí beagnach trian de pháistí 10 agus 11 bhliain d'aois róthrom nó murtallach in 2008.

Tuartar go mbeidh dhá thrian de pháistí róthrom nó murtallach faoi 2050.

Tá imní ann go mbeidh páistí an lae inniu ar an chéad ghlúin a mbeidh saol níos giorra ná saol a dtuismitheoirí acu.

Tá cosc curtha ag rialtas an RA ar fhógraí bia beagmhaitheasa agus mearbhia do pháistí, agus thug sé isteach tionscnaimh bhia shláintiúil i scoileanna le hiarracht a dhéanamh fadhb an mhurtaill a réiteach.

Arna chur in oiriúint ó http://news.bbc.co.uk/1/hi/health/7745384.stm

www.StudentBounty.com